

вих програм навчальних дисциплін, потребує додаткових зусиль і ресурсів із боку професорсько-викладацького складу.

Потреба оновлення великої кількості документації в обмежені часові рамки призвела до значної кількості невідповідностей – порушень планів і програм розроблення нормативних і навчально-методичних матеріалів, зберігання і використання застарілої документації, що суперечить вимогам п. 4.2 ДСТУ ISO 9001–2015.

Висновки з проведеного дослідження. Планове, систематичне проведення внутрішніх аудитів системи менеджменту якості освіти в університеті сприяє своєчасному ухваленню адекватних управлінських рішень, спрямованих на усунення і попередження труднощів, які впливають на підвищення якості освітніх послуг, а отже, задоволеності споживачів як внутрішніх, так і зовнішніх. Сьогодні внутрішній аудит може проводитися паралельно із внутрішнім контролем, а також незалежно від нього. Внутрішній аудит нині виконує функцію оцінки надійності та гарантування ефективності системи внутрішнього контролю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андріяко Ю. Особливості впровадження системи менеджменту якості вищої освіти. URL: http://www.rusnauka.com/32_DWS_2008/Pedagogica/36864.doc.htm (дата звернення: 18.05.2018).
2. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2014. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 21.05.2018).
3. Ефремова Н. Образовательный аудит качества учебного процесса и его результатов. Стандарты и мониторинг в образовании. 2004. № 5. С. 19–22.
4. Липська В. Освітній аудит як складова процесу реформування вищої освіти України. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/760> (дата звернення: 26.05.2018).
5. Левківський К. Завдання щодо забезпечення якості вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Вища освіта. 2004. С. 5–6.
6. Національний стандарт України. Системи управління якістю. Вимоги. ДСТУ ISO 9001:2015. К., 2016. 21 с.
7. Онопрієнко І. Соціально-економічна ефективність вищої освіти. Вісник ГНПУ ім. Олександра Довженка: зб. наук. праць. Серія «Пед. науки». Вип. 27. 2015. С. 61–68.
8. Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.: Указ Президента України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 28.05.2018).

УДК 18:82–9:378

МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДґРУНТЯ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Папушина В.А., к. філол. н., доцент,
доцент кафедри української філології
Хмельницький національний університет

Красильникова Г.В., д. пед. н., доцент,
професор кафедри технологічної та професійної освіти
і декоративного мистецтва
Хмельницький національний університет

У статті представлені найбільш плідні психолого-педагогічні умови, без яких навчальний процес не може ефективно функціонувати. Визначаємо внутрішні психолого-педагогічні умови як мотиваційні та зовнішні як такі, що диктують застосування видів особистісно зорієнтованого та творчо-діяльнісного підходів. Формування естетичної культури тісно пов'язано з удосконаленням навчального процесу і потребує нових підходів. Тісна співпраця кожного студента в межах естетичного середовища закладу вищої освіти розширює межі пізнання та сприяє успішному виконанню педагогічних завдань.

Ключові слова: естетична культура, психологічні і педагогічні умови, методичні принципи, мотиваційна настанова, міжпредметні зв'язки, естетичне середовище.

В статье представлены наиболее плодотворные психолого-педагогические условия, без которых учебный процесс не может эффективно функционировать. Определяем внутренние психолого-педагогические условия как мотивационные и внешние, которые диктуют применение видов личностно ориентированного и творчески деятельностного подходов. Формирование эстетической культуры тесно связано с совершенствованием учебного процесса и требует новых подходов. Тесное сотрудниче-

ство кожного студента в межах естетичної середовища вузу розширює межі пізнання і сприяє успішному вирішенню педагогічних завдань.

Ключові слова: естетична культура, психологічні та педагогічні умови, методичні принципи, мотиваційна установка, міжпредметні зв'язки, естетична середовища.

Papushina V.A. METHODOLOGICAL BASIS IN FORMATION AESTHETICAL CULTURE OF FUTURE UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE TEACHERS

The article presents the most productive psychological and pedagogical conditions without them the educational process cannot function effectively. We define internal psychological and pedagogical conditions as motivational and external, they dictate using the types of personally-oriented and creative-activity approach to each personality. Formation of aesthetic culture is closely linked with the improvement of the educational process and requires new approaches in using of educational literature, manuals and textbooks. The close cooperation of each student within the aesthetic environment of a higher educational institution under the direction of the Culture Center and Students' Aesthetic Education expands the boundaries of knowledge and successful solving of the given pedagogical tasks.

Key words: *aesthetical culture, pedagogical and psychological conditions, methodological principles, motivation factors, foreign literature studying, aesthetical surroundings.*

Постановка проблеми. В українській і закордонній педагогічній науці розроблено багато методологічних підходів до формування естетичної культури студентів. Навчальні стратегії та психолого-педагогічні умови, запропоновані теоретиками й практиками, постійно перебувають у русі й потребують нових напрацювань у зв'язку з викликами часу, які стосуються падіння рівня естетичної культури та відсутності суспільних чинників для її підвищення. Сьогодні «<...> пріоритетного характеру набувають завдання ефективної організації естетичного виховання студентської молоді. Використання на практиці найважливіших форм і засобів впливу на її естетичну свідомість і поведінку» [8, с. 23].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням професійної підготовки вчителя-словесника присвячені розвідки багатьох сучасних українських дослідників (О. Зелена, І. Зязюн, О. Куцевол, О. Семенов, В. Сидоренко, І. Синиця, Б. Шалагінов, В. Швирка, Г. Шевченко, В. Шуляр та ін). Учені наголошують на необхідності досягнення єдності як емоційного естетичного, так і раціонального під час засвоєння навчальних дисциплін, оскільки естетична культура майбутнього фахівця є однією з важливих складових частин його професійного становлення, засобом розвитку людських якостей, механізмом засвоєння культурних цінностей. Тільки пережите особистістю естетичне сприйняття дійсності, яке базується на естетичній рефлексії й інтерпретації, стає основою майбутньої професійної діяльності, умовою становлення естетичних і загальнолюдських цінностей.

Постановка завдання. Мета статті – визначити педагогічні умови, методичні принципи формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури в процесі професійної підготовки.

Вклад основного матеріалу дослідження. Формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури розглядаємо як цілісний педагогічний процес у закладі вищої освіти (далі – ЗВО), в якому передбачено оволодіння студентами науково-теоретичними й естетичними знаннями, співпраця з підрозділами університетського культурно-естетичного середовища, розкриття творчих здібностей студентів у поєднанні з естетичними аспектами навчання літератури. До спілкування з мистецтвом літератури ставимо особливі вимоги: викладання матеріалу має бути емоційно насиченим, естетично виразним, образним, робимо наголос на естетичній спрямованості взаємовідносин викладачів і студентів, студентів між собою, на загальній культурі взаємостосунків. Реалізація системного підходу до формування естетичної культури зміцнює естетичні знання студентів, удосконалює форми суспільної свідомості, науковий світогляд, надає художньо-естетичного досвіду.

У межах естетичного середовища ЗВО розвиваємо духовні, комунікативні, пізнавальні, організаторські якості майбутнього фахівця з урахуванням вимог до рівня його естетичної культури. Пропагуємо наповненість естетичної діяльності студентів здобутками національних художніх традицій, оскільки вони сприяють вирішенню проблем культурно-кризових реалій держави. Досягнення поставленої мети неможливе в стінах лише навчальної аудиторії. «Навчальний заклад є не тільки часткою культурного простору суспільства, а й сам виступає як особливий культурний простір» [1, с. 199]. Справді, ЗВО стає естетичним середовищем, де відбувається естетична діяльність студентів, культурний обмін і спілкування. Естетичне середовище ЗВО – це створення особливої атмосфери, вирі-

шення «пізнавальних, науково-дослідних, художньо-творчих і комунікативних задач» [1, с. 199]. У ЗВО студент збагачується як інтелектуально, так і духовно, вчиться збереженню культурних цінностей і вихованості. У Хмельницькому національному університеті Центр культури та естетичного виховання студентів підсилює використання естетичного потенціалу ЗВО цілеспрямованою діяльністю, що має на меті засвоєння загальнолюдських художніх і естетичних цінностей, долучення якомога більшої кількості студентів до естетичної діяльності на засадах гуманізації, особистісної зорієнтованості, творчих нахилів. В основі діяльності Центру – об'єднання талановитої молоді навколо виконання естетичних проєктів. Усе запропоноване студентам має високий естетичний рівень, охоплює широкий діапазон художніх цінностей. У співпраці із центром поєднано ріст наукового рівня знань майбутніх учителів української мови і літератури в процесі професійної підготовки з естетичним вихованням, естетичною освітою. В основі співпраці викладачів літературних дисциплін з естетичним середовищем ЗВО лежить комплексне втілення всіх сучасних засобів підвищення естетичної культури особистості: методологічних, методичних, інтегративних, особистісно зорієнтованих тощо.

Для формування естетичної культури студентів велике значення має створення науково-методичного забезпечення. Це методологічні, дидактичні та методичні матеріали, інноваційні підходи до формування естетичної культури, що враховують особливості вивчення літературознавчих дисциплін на сучасному етапі. Так, дидактичні основи курсу «Історія зарубіжної літератури» відповідають вимогам трансферно-модульного навчання Болонського процесу та передбачають узгодження всіх видів навчальних технологій, постійний контроль за засвоєнням студентами знань, формування умінь і навичок, реалізацію диференційованого навчання, міжпредметну інтеграцію. Розроблені для реалізації нашої педагогічної системи посібник та методичні вказівки спрямовані на виконання продуктивних завдань творчого характеру. Особливе місце в їх виконанні належить інноваційним технологіям, використанню можливостей мережі Інтернет. Отже, навчання стає активним і творчим.

Обґрунтуємо вибір психологічних і педагогічних умов реалізації педагогічної системи формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури й охарактеризуємо основні поняття, якими будемо оперувати: «умови», «педагогіч-

ні умови», «психолого-педагогічні умови». *Умови* – це обставини, від яких залежить соціально-педагогічна й дидактична ланка навчального процесу. Вони визначають форми й методи його проведення, керують ним. *Педагогічні умови* – це сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, організаційних та матеріальних, які забезпечують його успішне здійснення. Серед педагогічних умов виокремимо організаційно-педагогічні, що являють собою зміст, форми та методи педагогічного процесу і є основою управління навчальним процесом; психолого-педагогічні, що об'єднують можливості навчального й естетичного середовища ЗВО і спрямовані на роботу з конкретним студентом; дидактичні, що визначають відбір методів та організаційних форм для досягнення навчальної мети; психологічні умови, що встановлюють взаємозв'язок між естетичним середовищем ЗВО й особистісними якостями майбутніх учителів української мови і літератури. С. Висоцький узагальнює тлумачення поняття «умови» як «сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних засобів його здійснення, коли забезпечується успішне вирішення поставленої педагогічної задачі» [3, с. 91].

Питання відбору психолого-педагогічних умов, як підтверджує практичний досвід, є базовим і визначальним: без них навчальний процес ефективно функціонувати не може, оскільки вони є вимогами до його організації, сукупністю складників, які здатні забезпечити успішність навчання і розвиток естетичної культури кожного студента, порядок дій, наявність засобів і правил. Не випадково І. Підласий визначає психолого-педагогічні умови як «продуктивні причини, що впливають на перебіг і результат дидактичного процесу» [9, с. 25]. Нами виокремлено й обґрунтовано психолого-педагогічні умови, що впливають на формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури в процесі професійної підготовки. Серед них *внутрішні*, до яких відносимо особистісні потреби й мотивацію до формування естетичної культури, попередню підготовленість і схильність до різних видів естетичної діяльності, та *зовнішні*, як-от застосування особистісно-орієнтованого та творчо-діяльнісного підходів. Водночас враховуємо межі педагогічного процесу, естетичного середовища й інтегративних умов поєднання навчання літератури й естетичної діяльності, створюємо атмосферу емоційного резонансу від естетичних досягнень і навчальних успіхів. Під час формування естетичної культури та розвитку

культурного світогляду вдосконалюємо навчально-виховний процес, створюємо механізм вимогливості до інтелектуального рівня студентів, враховуємо їхні прагнення до самовираження.

У сучасній педагогічній науці немає єдиного підходу до створення та реалізації психолого-педагогічних умов у навчальному процесі ЗВО. Досліджуване явище багатозначне, складне й динамічне. Умови, визначені нами, продиктовані специфікою підготовки майбутніх учителів української мови і літератури, що оволодівають літературознавчими компетенціями та формують естетичну культуру. Результатом має стати сукупність естетичних знань і здатність до їх активного використання під час навчання у ЗВО, а згодом у професійній діяльності, у повсякденній взаємодії зі світом прекрасного, і на цій основі набуття нових знань, умінь та навичок. Великою мірою реалізацію психолого-педагогічних умов забезпечує педагогічний колектив ЗВО, який спрямовує на результат естетичні здібності студентів: інтелектуальні, креативні, емоційні.

Студентські роки – це період зміни соціального статусу особистості, її утвердження. Передусім це стосується внутрішнього становлення молодшої людини, в якій з'являється потреба в самостійній діяльності, визначається життєва мета, намагання пізнати себе. На психічний стан молодшої людини, яка формується, діє багато чинників як на свідомому, так і на позасвідомому рівнях. Засоби масової інформації серед них посідають особливе місце. Формування готовності критично мислити й аналізувати, накопичувати життєвий досвід та імунітет протистояння масовій культурі має стати сферою діяльності педагогічного колективу. Через активну творчість, оптимістичне світосприйняття можна побороти сірість, що роз'їдає моральні, інтелектуальні та духовні складники особистості сучасної молодшої людини. Завдання педагога – керувати процесом переоцінки цінностей сучасного суспільства: спрямування на накопичення матеріальних благ замість духовно-моральних цінностей. Організація навчального процесу, спрямована на збагачення естетичної культури молоді, не може бути безсистемною, проводитися застарілими психолого-педагогічними методами [6].

Серед важливих психолого-педагогічних умов визначаємо створення *позитивної мотиваційної настанови* на формування естетичної культури як необхідного складника професійної підготовки. Мотиви насамперед пов'язані з реалізацією естетичних інтересів, смаків, запитів студентів-пер-

шокурсників, що мають позитивний естетичний досвід, накопичений у шкільні роки, зокрема участь у гуртках, школах мистецтв, студіях тощо. Вибір естетичної діяльності визначається нами як складник підготовки студента поруч із вибором майбутньої професії. Потреба в самореалізації, з якою студент прийшов на навчання або яка виникла у результаті його ознайомлення зі сферою естетичної діяльності ЗВО, не має залишатися незадоволеною. Вона, за наявності чинників, що зацікавлять у тій чи іншій естетичній діяльності, перетворюється на діяльнісний процес. Наступний крок – це забезпечення такого студента завданням, яке створить для нього комфортну ситуацію як у структурі навчального процесу, так і в накопиченні та реалізації естетичних знань і досягнень через так званий «пізнавальний психологічний клімат» [7, с. 266]. Важливо, що водночас руйнується межа між «сильними» і «слабкими» студентами: «слабкі» у навчанні завойовують авторитет через усвідомлення своєї значущості як носіїв естетичних знань, працює чинник мотивації до успішного навчання такого студента.

Важливими педагогічними умовами реалізації формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури в процесі професійної підготовки вважаємо такі:

- всебічна пропаганда естетичної культури в стінах навчального закладу;
- акцентуація літературних курсів на естетичному складнику навчального матеріалу;
- комплексний підхід, використання взаємодії різних видів мистецтв під час вивчення художньої літератури;
- взаємодія з культурними осередками навчального закладу;
- співпраця з культурним середовищем міста, країни та зарубіжжя;
- особистісно зорієнтована робота зі студентами;
- розвиток наукових та творчих здібностей, визначення шляхів самореалізації студентів, залучення їх до співпраці в системі культурних осередків ЗВО, що діють.

Зазначені умови ґрунтуються на реалізації методичних *принципів* як методологічних компонентів запропонованої системи і забезпечують успішне виконання поставленого педагогічного завдання: формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури на основі ґрунтовних знань літературознавчих дисциплін. Найбільш ефективними є такі принципи:

- індивідуалізації;
- активності й інтерактивності;
- науковості;

- усвідомлюваності та доступності;
- зворотного зв'язку;
- наочності й інформатизації навчання;
- компетентності та креативності;
- творчої самореалізації;
- самостійності;
- інформаційності;
- демократичності;
- інтегрованості;
- міжпредметних зв'язків.

Принцип *індивідуалізації* спрямований на врахування особливостей особистості студента, її інтелектуального, естетичного розвитку, талантів і здібностей та вироблення методичних прийомів, що стимулюватимуть потребу для її подальшого розвитку. Принцип *активності й інтерактивності* тісно пов'язаний із метою і завданнями навчального процесу й естетичного виховання, оскільки сучасні інноваційні технології спонукають до пошуку плідних форм набуття знань, розвивають естетичну культуру через публічний виступ, участь в естетичних проектах, диспутах тощо. Принцип *науковості* передбачає, з одного боку, ґрунтовне засвоєння наукової інформації та досягнення очікуваних результатів, а з іншого – врахування особливостей інтелектуального, розумового рівня студентів і стимулювання в кожного потреби для подальшого пізнання і самовдосконалення через поступове розширення діапазону інформації. Він тісно пов'язаний із принципом *усвідомлюваності і доступності* і повинен реалізовуватися за умови відсутності спрощеного дилетантського освітнього рівня або надкладного, недоступного поки що за змістом і формою. Принцип *зворотного зв'язку* реалізуємо через самовираження студента як в аудиторних, так і в позааудиторних формах естетичної діяльності. Він дає можливість як оцінки, так і самооцінки результатів роботи і передбачає постановку нової мети і нових завдань у процесі сприймання і відтворення навчального матеріалу. Принцип *наочності й інформатизації* навчання невіддільний від принципу інтегративності, оскільки пов'язаний із залученням різноманітних видів мистецтва як до вивчення літературних творів, так і до інтеграції наукових знань, практичних умінь і навичок у загальну естетичну культуру майбутнього спеціаліста. Професійні компетенції філолога формуються через інтегративні поняття, оскільки він повинен володіти цілим арсеналом знань не тільки щодо фахової спеціальності, а й у тих сферах, які відображені в художніх творах. До послуг студентів мають бути надані сучасні засоби навчання, викладач повинен навчити студентів використовувати інформаційні технології, що

дають змогу накопичувати необхідний для кожного заняття обсяг знань. Принцип *компетентності та креативності* – спрямування роботи студентів на пошукову активність, творчу самореалізацію, створення креативного компетентнісного середовища, що передбачає професіоналізм, науковість, інноваційне спрямування, які спрощують процес пізнання та сприяють індивідуалізації навчання. Творча самореалізація через виконання навчальних естетичних проектів, досліджень із питань естетичної культури, виконавську діяльність, створення сприятливих умов для прояву студентом результатів розвитку його пізнавальних інтересів, відкриття перспектив для подальшого самовиявлення і самовдосконалення сприятиме формуванню навиків самостійної роботи над собою, уміння вибрати серед багатьох видів діяльності саме той, який принесе позитивний результат. Принцип *демократичності* ґрунтується на гуманізації та толерантності, що має панувати у ЗВО, на усвідомленні кожним студентом відповідальності за роботу групи, навчального закладу, на почутті поваги до вітчизняних та світових культурних цінностей.

Детальніше зупинимось на принципах *інтегрованості та міжпредметних зв'язків*. Іntenсивна міжнаукова взаємодія під час вивчення літературознавчих дисциплін потребує зміни в методології їх навчання. По-перше, має проводитися поглиблена робота з релевантними термінами й поняттями, по-друге, як радить Р. Гром'як, потрібно вирішити питання застосування досягнень тієї чи іншої науки в літературознавстві: «чи це чисто вербальна заміна інтелектуально-духовних процесів і семіотичних структур, чи справді трансформація предмета нашого зацікавлення?» [5, с. 297]. Перенесення чужого, яке належить окремій науці, методологічного інструментарію, теоретичних концепцій, термінології на терени літературознавства потребує відповідної трансформації. Як свідчать результати нашого дослідження, без залучення інших наук до літературознавства сьогодні неможливо будувати освітній процес, оскільки це дає різнобічний погляд на той самий об'єкт вивчення, сприяє розширенню уявлень і знань, відбувається так звана «багат шаровість об'єктивного наукового знання» [10, с. 537]. Особливо це стосується естетики, мистецтвознавства, теорії і психології художньої творчості, лінгвокультурології, семіотики, герменевтики, ономастики, які дозволять студенту швидше й якісніше виробити власні естетичні погляди на мистецтво і на навколишній світ загалом. Студент отримує поштовх для

роздумів і творчої фантазії, вчиться володіти інструментарієм як інтелектуального, так і емоційного сприйняття дійсності, що, як стверджував Л. Виготський, є засобом соціалізації особистості [4]. Такий підхід формує внутрішню гармонію особистості, розвиває здатність розуміти літературні твори, чим встановлює психічну рівновагу і впевненість у собі, «почуття художньої свободи» [2]. Знання про спільні закони в галузі прекрасного необхідні в естетичній діяльності студента, допоможуть йому вирішувати культурно-естетичні завдання, сформулюють естетичні компетенції. Багатосторонність художньо-естетичної освіченості дає можливість виробити власний естетичний почерк, визначити свою роль у процесі пізнання й оцінки творів літератури, реалізувати себе через художньо-естетичну діяльність.

Висновки із проведеного дослідження. Формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури – це складний і багатогранний процес, що потребує постійного вивчення й оновлення. Нами запропоновано психолого-педагогічні умови, які сприятимуть вдосконаленню методології навчання літературознавчих дисциплін і підвищенню естетичної культури студентів, та методичні

принципи, комплексне застосування яких є запорукою глибоких наукових знань із навчальних дисциплін і можливості підняти на вищий рівень естетичну культуру.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондырева С. Вуз в пространстве культуры и культурное пространство вуза. Мир психологии. 2000. № 3. С. 199–205.
2. Борев Ю. Эстетика. М.: Изд-во полит. литературы, 1988. 496 с.
3. Воробьев Г. Твоя информационная культура. М.: Молодая гвардия, 1988. 303 с.
4. Выготский Л. Психология искусства. М.: Искусство, 1968. 576 с.
5. Гром'як Р. Орієнтації. Розмисли. Дискурси. 1997–2007. Тернопіль: Джура, 2007. 368 с.
6. Зязюн І., Семашко О. Естетичне виховання як об'єкт державної політики. Вісн. Нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. 1994. № 94. С. 49–54.
7. Ильин Е. Мотивация и мотивы. СПб.: Питер, 2000. 512 с.
8. Максимчук Ю. Естетичне виховання студентської молоді у процесі клубної роботи: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07; Херсонський держ. ун-т. Херсон, 2004. 220 с.
9. Подласый И. Педагогика. М.: Просвещение. 1996. 432 с.
10. Щедровицкий Г. Избранные труды. М.: Шк. культ. полит., 1995. 800 с.

УДК 378

ПРО ПОТЕНЦІАЛ ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНІСТІ В ГАЛУЗІ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Малихін О.В., д. пед. н., професор,
завідувач кафедри романо-германських мов та перекладу
Національний університет біоресурсів та природокористування України

Рубінська Б.І., к. пед. н., доцент,
доцент кафедри романо-германських мов та перекладу
Національний університет біоресурсів та природокористування України

Стаття присвячена вивченню регульованих чинників педагогічного процесу, а саме змісту освіти, формуванням якого можна вплинути на підготовку кваліфікованих спеціалістів гуманітарних спеціальностей. Це може бути забезпечено завдяки відбору низки компонентів, серед яких провідне місце належить методологічній компетентності. Вона розглядається крізь призму ключових компетенцій, необхідних кожній людині, як-от: грамотність, володіння мовми, математична компетентність та обізнаність у науках, технології й інженерії, цифрова компетентність, особиста, соціальна, навчальна, громадянська, підприємницька компетенції, культурна обізнаність і самовираження. Методологічна компетентність є кластером усіх вищезазначених компетенцій, а отже, має значний потенціал. Формування методологічної компетентності може забезпечити підвищення рівня професійної підготовки спеціалістів гуманітарних спеціальностей.

Ключові слова: зміст навчання, ключові компетенції, методологічна компетентність, педагогічний процес, підготовка кваліфікованих спеціалістів гуманітарних спеціальностей.